

**UCHWAŁA NR XLIV/356/2022
RADY GMINY KWILCZ**

z dnia 14 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm) Rada Gminy Kwilcz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się **Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025** stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kwilcz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

**Przewodniczący Rady
Gminy**

Grzegorz Korpik

Załącznik do uchwały Nr XLIV/356/2022
Rady Gminy Kwilcz
z dnia 14 grudnia 2022 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025

Kwilcz 2022

Rozdział I

1. Wprowadzenie

Pojęcie „rodzina“ definiowane jest jako: „mała grupa społeczna składająca się z rodziców, ich dzieci i krewnych; rodziców łączy więź małżeńska, rodziców z dziećmi - więź rodzicielska, stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego, jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie”.

Rodzina jest pierwszą i podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków - jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dziecko uczestniczące w naturalnych sytuacjach życia rodzinnego – bezpośrednich, jak i pośrednich relacjach między poszczególnymi członkami rodziny, w sposób świadomy, jak i nieświadomy przyswaja elementarną wiedzę o świecie, wartościach, obowiązujących normach społecznych, czy też tradycjach.

Bardzo istotną rolę odgrywają tzw. zasady prawa rodzinnego i opiekuńczego. Stanowią one wytyczne, które uwzględniane są przy stosowaniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego*. Celem tych zasad jest ochrona rodziny jako całości, jak również ochrona każdego jej członka objętego tymi regulacjami z osobna. Do nadrzędnych zasad prawa rodzinnego i opiekuńczego zalicza się zasadę dobra dziecka, zasadę dobra rodziny, zasadę monogamii, zasadę równouprawnienia kobiety i mężczyzny, zasadę szczególnej ochrony rodziny i dziecka przez państwo, zasadę trwałości małżeństwa.

Pojęcie „rodziny” występuje w licznych przepisach, które stanowią, że rodzina znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej – zgodnie z art. 71 Konstytucji państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia jej dobro. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Zgodnie z wykładnią Trybunału Konstytucyjnego przepisy Konstytucji nakazują podejmowanie przez państwo takich działań, które umacniają więzi między osobami tworzącymi rodzinę. Zwłaszcza mowa tu o więziach istniejących między rodzicami i dziećmi oraz między małżonkami.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Główne problemy dezorganizujące życie rodzin, to: uzależnienia, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wypadki losowe. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne, jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót do rodziny biologicznej.

Jak już wcześniej wspomniano rodzina jest podstawową jednostką życia społecznego

– najlepszym i niezastąpionym środowiskiem zapewniającym prawidłowy rozwój każdego dziecka. Rodziny, w których występują różnego rodzaju dysfunkcje nie potrafią dawać dobrego przykładu i odpowiedniego wzoru do naśladowania swoim dopiero uczącym się życia dzieciom. W związku z tym w Polsce poszukiwano takich rozwiązań i sposobów pracy z rodziną, które pozwoliłyby na pozostawienie dzieci w środowisku rodzinnym, w którym mogłyby prawidłowo się rozwijać. Efektem tych poszukiwań jest m. in. instytucja asystenta rodziny, która została wprowadzona do polskiego porządku prawnego od 1 stycznia 2012 r. wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

Tak więc rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej mogą zostać wspomagane przez asystenta rodziny, który swoim działaniem ma na celu wzbudzić w rodzinie wiarę we własne możliwości, wskazać nowe sposoby rozwiązania napotykanego problemu oraz wskazać jakie efekty może osiągnąć rodzina, jeśli podejmie pracę nad sobą.

Asystent rodziny bardzo często pracuje z rodzinami borykającymi się z wieloma problemami. Niektóre przypadki mają tak dużo problemów oraz spraw do rozwiązania, że nawet najbardziej wytrwałego i doświadczonego pracownika ogarnia poczucie zagubienia. Wiele rodzin, z którymi pracuje asystent obok bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych posiadają również inne problemy, takie jak np.: ubóstwo, bezdomność, długotrwałe bezrobocie (spowodowane niskimi kwalifikacjami zawodowymi lub ich brakiem), częste zmiany miejsca zamieszkania, częste zmiany pracy, nieumiejętność gospodarowania środkami finansowymi, (co bardzo często prowadzi do problemów finansowych rodziny z powodu zaciąganych kredytów bądź niepłaconych na bieżąco rachunków np.: związanych z zajmowanym mieszkaniem), trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała choroba psychiczna lub fizyczna, niska kondycja zdrowotna spowodowana niedożywieniem i trudnymi warunkami higienicznymi, niepełnosprawność, uzależnienia, złe warunki mieszkaniowe, konflikty małżeńskie, konflikty z prawem, przemoc domowa, problemy szkolne dzieci, wielodzietność, samotne rodzicielstwo, a także wykorzystywanie seksualne dzieci. Wśród tych rodzin można wyróżnić również takie, które wywodzą się z rodzin z wieloma problemami (tzw. zjawisko pokoleniowego dziedziczenia biedy i problemów) i które systematycznie korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej (tj. przez wiele lat, z pokolenia na pokolenie). Ponadto nie wywiązują się prawidłowo z obowiązków rodzicielskich takich, jak np.: kontakt ze szkołą, do której uczęszczają dzieci, realizowanie okresowych i specjalistycznych badań lekarskich, a także wykonywanie obowiązkowych szczepień ochronnych i zakup potrzebnych leków. To również rodziny, które nie radzą sobie z sytuacjami dnia codziennego, jak np.: realizowanie spraw urzędowych itd. Poza tym rodzice zazwyczaj posiadają nadzór kuratora zawodowego lub społecznego oraz ograniczone prawa rodzicielskie.

W tego typu rodzinach trudność polega na tym, że mnogość problemów przerasta nie tylko rodzinę, ale również tych, którzy próbują jej pomóc. Jest ona podatna na kryzysy, zagrożona rozpadem, wyobcowana, często odcięta od jakichkolwiek źródeł mądrego konstruktywnego wsparcia i od wielu dóbr, z których korzystają przeciętne rodziny. Wykazuje specyficzną mentalność i sposoby radzenia sobie, które służą przetrwaniu. Bardzo często jest niezdolna do tego, żeby w jakimś określonym czasie dojść do standardów działania, jakich się od niej oczekuje. Ma oczywiście pewne zasoby, ale są one zwykle niewidoczne dla osób pomagających, gdyż rodzina funkcjonuje znacznie poniżej społecznych oczekiwań.

Poza tym w wielu przypadkach to środowiska, które nie są zmotywowane do poprawy jakości i warunków własnego życia, a wręcz wydaje się, że jest im dobrze w sytuacji biedy, bezrobocia, zaniedbania i żadne argumenty nie przemawiają do nich za chęcią zmiany. Brak kompetencji

społecznych, a tym samym nieodczuwanie sukcesów życiowych prowadzi do bezradności - tzw. „wyuczonej bezradności”. To zwykle rodziny, które mają osłabioną motywację i aktywność do działania, co przejawia się poczuciem zagrożenia, lęku, bezsilności, stanów apatii, braku nadziei, a nawet depresji.

Podstawowym i najważniejszym zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, rodzin z wieloma problemami, zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem społecznym - wychowujących małoletnie dzieci. Udziela pomocy rodzinom, które zagrożone są odebraniem dzieci, a także tym, których dzieci zostały już okresowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Idea asystenta rodziny zrodziła się z faktu, iż coraz to więcej rodzin oraz jednostek doświadcza bezradności i niezaradności życiowej oraz wychowawczej. Asystent dociera do rodzin, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb egzystencjonalnych, psychicznych, duchowych i rozwojowych. Często też rodziny te zagrożone są wykluczeniem społecznym, albo w swoim codziennym życiu doświadczają dysfunkcyjności.

„Zrozumieć istotę i sens pracy asystenta to zadanie trudne, wymagające chęci, nakładu sił i cierpliwości, ale zapewniam, że warto. W rodzinach do których wchodzimy było już wiele osób, często występuje tam wiele problemów i zaczyna wydawać się że niewiele można... Dlatego nasza rola musi być inna od wszystkich, musi ją coś wyróżniać i powinna dawać klientom wiatr w żagle... Aby tak było potrzebujemy czasu i wsparcia oraz zrozumienia ze strony innych specjalistów. Bo tylko współpraca i pełna interdyscyplinarność przynosi efekty... Asystent to pomost po którym klient kroczy po samodzielność” (źródło: Stowarzyszenie Wsparcie i Pomoc Asystenci Rodziny – udostępnione materiały).

Biorąc pod uwagę fakt, że środowisko rodzinne jest najważniejszym środowiskiem dla rozwoju i życia dziecka, należy zadbać o to, aby pozostało w nim jak najdłużej i aby uniknąć sytuacji, w której dziecko zostanie umieszczone w pieczy zastępczej - wsparcie rodzinom przeżywającym trudności powinno odbyć się dość wcześnie i mieć charakter profilaktyczny, a głównym priorytetem pomocy rodzinie powinno być zaprzestanie dalszej dysfunkcji i zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju dziecka.

W ramach polepszenia funkcjonowania środowiska rodzinnego należy ustalić wspólnie z rodziną plan pomocy i określić jasno sprecyzowane cele. Ustalając plan pracy z rodziną, należy przede wszystkim uwzględnić ich zasoby i możliwości, a także źródła wsparcia zewnętrznego, aby oferowana pomoc stała się efektywna.

Należy jednak pamiętać, że to rodzina jest odpowiedzialna za swoją sytuację, a asystent rodziny oraz inne służby powołane do pomocy dzieciom i rodzinom służą temu, aby nakierunkować sfery, nad którymi należałoby się skupić.

Istotną kwestią jest zaakceptowanie planu pomocy przez rodzinę i w pełni zaangażowanie się w poprawę swojej sytuacji, gdyż tylko wspólna praca pomiędzy rodziną, a służbami do tego powołanymi może przyczynić się do poprawienia i ustabilizowania sytuacji życiowej rodzin.

2. Podstawa prawna Programu

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Kwilcz jest kontynuacją poprzedniego programu, a jego zadaniem jest tworzenie warunków sprzyjających życiu rodziny,

a w szczególności w podwyższeniu kompetencji opiekuńczo - wychowawczych.

Program jest dokumentem Gminy Kwilcz mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* zakłada, że pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny, a także być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego, lokalnego systemu. Ważne jest, aby działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, jak np.: szkoła, pomoc społeczna, sąd, czy policja. Rezultatem tego zapisu jest wprowadzenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025 opracowanego w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

Przedstawiony poniżej Program jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, a w szczególności z:

- 1) Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 447 ze zm.);
- 2) Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 2268 ze zm.);
- 3) Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. *o świadczeniach rodzinnych* (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 615 ze zm.);
- 4) Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. *o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1577 ze zm.);
- 5) Ustawą z dnia 7 września 2007 r. *o pomocy osobom uprawnionych do alimentów* (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1205 ze zm.);
- 6) Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. *o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"* (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 1329 ze zm.);
- 7) Ustawą z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1119 ze zm.);
- 8) Ustawą z dnia 26 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 2050 ze zm.);
- 9) Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.);
- 10) Ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359).

Zadania realizowane w oparciu o opracowany Programu będą skupiać się nie tylko na dziecku, ale i na całej rodzinie przywracając jej zdolność do prawidłowego wypełniania ról opiekuńczych i wychowawczych.

Rozdział II

Diagnoza społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu swoim zasięgiem obejmuje mieszkańców, którzy zamieszkują teren Gminy Kwilcz.

Gmina Kwilcz położona jest w południowo – zachodniej części województwa wielkopolskiego, w południowo – wschodniej części powiatu międzychodzkiego na Pojezierzu Międzychodzko – Sierakowskim. Od północy Gmina Kwilcz graniczy z Gminą Chrzypsko Wielkie oraz Gminą Sieraków, od południa z Gminą Lwówek (powiat nowotomyski), od wschodu z Gminą Pniewy (powiat szamotulski), natomiast od zachodu z Gminą Międzychód, będącą jednocześnie stolicą powiatu.

Według danych statystycznych Urzędu Gminy Kwilcz gminę zamieszkuje ogółem 6.396 osób (stan na dzień 09.11.2022 r.). Poniższa tabela 1 przedstawia liczbę mieszkańców Gminy Kwilcz w latach 2019 – 2021.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Kwilcz w latach 2019-2021

Liczba mieszkańców Gminy Kwilcz (ogółem)		
2019	2020	2021
6456 (osób)	6452 (osób)	6411 (osób)

Źródło: Dane statystyczne ewidencji ludności Urzędu Gminy Kwilcz.

Na terenie Gminy Kwilcz funkcjonują 2 szkoły podstawowe, przedszkole, Kwileckie Centrum Kultury i Edukacji im. Floriana Mazurkiewicza oraz Biblioteka Publiczna w Kwilczu, a także świetlice środowiskowe.

Większość zadań z zakresu polityki społecznej na szczeblu gminy jest realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu. Oprócz pracy socjalnej, którą świadczy tutaj Ośrodek udzielana jest pomoc finansowa w następujących formach: z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, funduszu alimentacyjnego, dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego oraz pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów (do 31.12.2021 r. realizacja świadczenia wychowawczego „500+”). Liczbę świadczeniobiorców w latach 2019-2021 przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba świadczeniobiorców w latach 2019-2021

Lp.	Rodzaj świadczonej pomocy	Lata 2019-2021		
		2019	2020	2021
1.	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej:	71	73	71
	- w tym liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej:	156	156	178
2.	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych:	573	494	481
	w tym liczba osób w rodzinie:	1512	1271	1207
	w tym liczba dzieci:	681	559	536
3.	Liczba rodzin korzystających z zasiłku dla opiekuna	3	3	3
4.	Liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia z tytułu	1	0	0

	urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu			
5.	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego:	26	21	23
	w tym liczba dzieci:	34	30	31
6.	Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	795	788	857
7.	Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	40	20	21
8.	Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	33	15	13
9.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów	52	22	10

Źródło: Opracowanie własne GOPS Kwilcz - dane za lata 2019-2021.

Z powyższych danych wynika, że najbardziej liczebną grupą osób korzystających ze świadczeń realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu w latach 2019-2021 były rodziny korzystające ze świadczenia wychowawczego, którego realizacją od 1 stycznia 2022 r. zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Kolejną – również liczną grupą są osoby korzystające ze świadczeń rodzinnych, a następnie ze świadczeń pomocy społecznej. Natomiast mniej rodzin skorzystało z funduszu alimentacyjnego, dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego, pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, a także zasiłku dla opiekunów i jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Od 1 stycznia 2016 r. realizowane jest świadczenie rodzicielskie tzw. „kosiniakowe” - wsparcie dla rodziców, którzy nie mają uprawnień do zasiłku macierzyńskiego. Studenci, osoby bezrobotne oraz zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych mogą przez rok otrzymać 1000 zł miesięcznie na dziecko.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* wskazuje w szczególności, z jakich powodów udziela się pomocy osobom i rodzinom. Należą do nich: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia w szczególności do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Przyczyny, dla których osoby/rodziny ubiegały się o pomoc z zakresu pomocy społecznej

w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwilczu przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Przyczyny trudnych sytuacji życiowych rodzin

Występujący problem	Rok 2019 (liczba rodzin)	Rok 2020 (liczba rodzin)	Rok 2021 (liczba rodzin)
Ubóstwo	51	54	41
Długotrwała choroba	45	37	36
Niepełnosprawność	43	34	37
Bezrobocie	26	29	24
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	11	17
Alkoholizm	10	10	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	3	4	6
Bezdomność	6	5	3
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	0
Zdarzenia losowe	1	0	1
Narkomania	0	1	2

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwilczu - dane za rok 2019-2021.

Jak wynika z powyższych danych głównymi przesłankami do udzielenia pomocy społecznej w latach 2019-2021, w szczególności było: ubóstwo, następnie niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Pracownicy socjalni skupiają się na długotrwałej pracy socjalnej, która pozwoli ludziom poradzić sobie samym z trudnymi sytuacjami życiowymi. Pracę socjalną świadczoną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwilczu w latach 2019-2021 przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Praca socjalna świadczona w GOPS w Kwilczu w latach 2019-2021

Lata 2019-2021	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2019	83	190
2020	91	195
2021	81	200

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwilczu - dane za rok 2019-2021.

Zgodnie z Uchwałą Nr XVI/123/2012 Rady Gminy Kwilcz z dnia 31 stycznia 2012 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu został wyznaczony jako podmiot właściwy dla realizacji zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodzin w formie organizacji pracy z rodziną. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu w swojej strukturze organizacyjnej zatrudnia

jednego asystenta rodziny od kwietnia 2012 r. na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Asystent rodziny jest formą wsparcia dla rodzin, które wymagają pomocy w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Często zdarza się, że trudności opiekuńczo - wychowawcze to niejedyny problem, z jakim boryka się rodzina. Dodatkowo towarzyszące im problemy to zazwyczaj: nieporadność życiowa, niepełnosprawność, uzależnienia itp.

Asystent rodziny to pomocnik i mediator – doradca, który ma wspierać i aktywizować rodziny poprzez np.: zmianę stosunku tych osób do własnej sprawczości, zwiększanie ich wpływu na swoje życie oraz zmianę samooceny. Asystent rodziny to osoba, która pomaga, wspiera, jest takim przewodnikiem po życiu który wskazuje możliwości klientowi dając mu jednocześnie swobodę wyboru drogi. To ktoś kto w sposób jasny i zrozumiały wytłumaczy zawilosci urzędowego świata, kto poda rękę, kiedy inni się odwracają. To ktoś kto uczestniczy, doradza i do pewnych granic pomaga rodzinie, nie wyręczając jej w wypełnianiu różnych obowiązków.

Asystent rodziny działa na pograniczu kilku ról, a mianowicie: pracownika socjalnego, terapeuty, trenera umiejętności życiowych, doradcy świadczącego pomoc psychologiczną, pełniąc wobec rodziny - w zależności od jej potrzeb w różnych momentach, zadania przynależące do tych ról. Wymaga to niewątpliwie odpowiednich kompetencji, a także dużej samodzielności i elastyczności w działaniu. Działając w ten sposób może on na pewnym etapie towarzyszyć rodzinie w procesie zmiany, przygotowując grunt do innych, bardziej specjalistycznych form pomocy (Stowarzyszenie Wsparcie i Pomoc Asystenci Rodziny – udostępnione materiały). Dla jednych jest nauczycielem, dla innych pomocnikiem, a jeszcze innym pomaga zrozumieć codzienne reakcje i uwalniać się od napięć, które w życiu codziennym przeszkadzają w prawidłowym funkcjonowaniu rodzinnym, zawodowym, sąsiedzkim, czy społecznym. Pełni przy tym rolę doradcy, czasami terapeuty oraz koordynatora, który wspomaga osoby niemogące dotrzeć do odpowiednich specjalistów i instytucji świadczących usługi uzupełniające i wspierające w osiąganiu samodzielności życiowej. Usługa, jaką jest pełnienie roli asystenta rodzinnego, to zbiór zarówno celów, jak i zadań oraz odpowiadających im działań, które należy podejmować, by w sposób komplementarny wspierać rodziny i poszczególnych ich członków w procesach przezwyciężania skomplikowanych trudności ograniczających funkcje życiowe w odniesieniu do zakresu zaspokojenia potrzeb podstawowych, jak również potrzeb wyższego rzędu. Asystent rodziny jest więc zorientowany na przetwarzanie warunków życia rodzinnego dzięki wykorzystaniu potencjału sił ludzkich każdego z członków rodziny, a także wspomaganie działania społecznego zorientowanego na wspieranie środowiska rodzinnego przez angażowanie sił środowiskowych, czyli zewnętrznych – partnerstwo w działaniu społecznym dla podnoszenia jakości i kultury życia codziennego rodziny i jej otoczenia.

Praca asystenta rodziny polega przede wszystkim na wspieraniu rodzin w pokonywaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem, ale także problemów, które pojawiły się w codziennym funkcjonowaniu. Głównym celem pracy asystenta rodziny jest przede wszystkim osiągnięcie przez rodzinę takiego poczucia bezpieczeństwa i odpowiedzialności za własne życie, które pozwoli na samodzielne funkcjonowanie, a co najważniejsze samodzielne wychowywanie dzieci. Praca z rodziną, która wymaga wsparcia asystenta jest prowadzona za jej zgodą i z aktywnym jej udziałem. Dodatkowo sąd może także zobowiązać rodzinę do współpracy z asystentem. Podczas spotkań z rodziną asystent prowadzi rozmowy, wspiera, udziela rad i wskazówek, a także informuje o sposobach rozwiązania problemu. Ważne jest ustalenie wspólnie z rodziną planu pracy oraz monitorowanie jego wykonania. Praca z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo - wychowawcze jest procesem złożonym i długofalowym, a efekty tej pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, ich zaangażowania oraz chęci wprowadzenia pozytywnych zmian w swoje życie.

Poniższa tabela 5 prezentuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminie

Kwilcz w latach 2019-2021.

Tabela 5. Wsparcie asystenta rodziny w Gminie Kwilcz w latach 2019-2021

Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2019	10	19
2020	6	13
2021	8	15

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwilczu - dane za rok 2019-2021.

Jak wynika z powyższych danych największa liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny przypada na rok 2019 tj. 10 rodzin (19 dzieci), 6 rodzin (13 dzieci) w 2020 roku, a w 2021 roku 6 rodzin (15 dzieci). Należy podkreślić, iż wśród tych rodzin znajdują się także takie rodziny, które zostały zobowiązane do współpracy z asystentem przez sąd. Ponadto na przestrzeni lat 2019-2021 asystent zakończył współpracę z 5 rodzinami (tj. z 1 rodziną ze względu na zmianę miejsca zamieszkania; 1 z uwagi na śmierć matki, która była jedynym opiekunem prawnym dzieci; 2 z uwagi na brak współpracy z asystentem rodziny i 1 rodziną ze względu na osiągnięcie celów - rodzina spełniła przesłanki wymagane do samodzielnego funkcjonowania, a więc cel pracy asystenta z tymi rodzinami został osiągnięty), 1 rodzina zrezygnowała ze wsparcia asystenta rodziny.

Objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny nie zawsze prowadzi do odzyskania przez nią zdolności do prawidłowego funkcjonowania w sferze opiekuńczo - wychowawczej.

W sytuacji, gdy pomoc asystenta rodziny oraz nadzór kuratorski nie przynoszą oczekiwanych efektów, a pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia, koniecznym staje się umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, co jest poprzedzone decyzją Sądu. Liczbę dzieci z terenu Gminy Kwilcz umieszczonych w pieczy zastępczej przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Liczba dzieci z terenu Gminy Kwilcz umieszczonych w pieczy zastępczej

Lp.	Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
		2019	2020	2021
1.	Placówki Opiekuńczo-wychowawcze poza powiatem	1	2	1
2.	Rodzinna piecza zastępcza poza powiatem (niezawodowe rodziny zastępcze)	7	7	3
3.	Placówka opiekuńczo-wychowawcza w powiecie	2	3	3
4.	Rodzinna piecza zastępcza w powiecie, w tym:	13	12	8
4.1.	- w spokrewnionych rodzinach zastępczych	2	1	1
4.2.	- w niezawodowych rodzinach zastępczych	4	4	0
4.3.	- w zawodowej rodzinie zastępczej	7	7	7

Źródło: Dane statystyczne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Międzychodzie – lata 2019-2021.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina współfinansuje koszty

pobytu dziecka, które zostało umieszczone w pieczy zastępczej w następujących wysokościach:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Poniesione koszty przez Gminę Kwilcz w związku z pobytem dzieci w pieczy zastępczej w latach 2019-2021 prezentuje tabela 7.

Tabela 7. Poniesione koszty przez Gminę Kwilcz w związku z pobytem dzieci w pieczy zastępczej

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Wydatki poniesione w ramach współfinansowania kosztów pobytu dziecka z Gminy Kwilcz w pieczy zastępczej	31 461,10 zł	64 440,56 zł	136 958,48 zł

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwilczu za lata 2019-2021.

Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny realizują szereg zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, których celem jest dbanie o rodzinę jako naturalne środowisko wychowawcze. Na bieżąco monitorują sytuację rodzin z terenu gminy, szczególnie uwzględniając rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W razie potrzeby pomagają w rozwiązywaniu wszelkich sytuacji kryzysowych tak, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować.

Rozdział III

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025

Podstawowe założenia w zakresie wspierania rodziny w Gminie Kwilcz to:

- zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej,
- możliwość powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych, w sytuacji gdy podejmą pracę nad poprawą sytuacji w rodzinie,
- zminimalizowanie sytuacji kryzysowych, które występują w rodzinie,
- wzbudzanie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zapewnienie warunków bytowych,
- lepsze funkcjonowanie rodzin z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi,
- większa świadomość i odpowiedzialność rodziców za sytuację w rodzinie,
- poprawienie relacji pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny,
- sprawniejsze działania osób i instytucji, które wspólnie realizują Program Wspierania Rodziny poprzez prawidłowy przepływ informacji,
- wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

Do oszacowania potencjału i zasobów koniecznych dla realizacji polityki społecznej dla Gminy Kwilcz zastosowano Analizę SWOT (skrót od czterech angielskich słów tj. S – strength – mocne

strony; W – weakness – słabe strony, O – oppourtunities – szanse; T – threats – zagrożenia) - metodę, która służy do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów oraz zagadnień strategicznych, skuteczną w identyfikacji słabych oraz silnych stron organizacji, a także badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy.

Analiza SWOT zawiera określenie 4 grup czynników:

1. „**mocnych stron**” (uwarunkowania wewnętrzne) – stanowiących silne strony polityki społecznej, które odpowiednio wykorzystane sprzyjać będą jej wzmocnieniu;
2. „**słabych stron**” (uwarunkowania wewnętrzne) – będących słabą stroną polityki społecznej, co utrudniać będzie jej rozwój (należy minimalizować ich oddziaływanie);
3. „**szans**” (uwarunkowania zewnętrzne) – które nie są bezpośrednio zależne od zachowania (zjawisk, procesów) społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;
4. „**zagrożeń**” (uwarunkowań zewnętrznych) – które również nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą stanowić zagrożenie dla efektywnego rozwiązywania problemów społecznych.

Tabela 8 przedstawia Analizę SWOT lokalnego systemu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem.

Tabela 8. Analiza SWOT lokalnego systemu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem

MOCNE STRONY	SLABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. doświadczona kadra pracowników, która pracuje na rzecz dziecka i rodziny, 2. funkcjonowanie instytucji oraz ich chęć niesienia pomocy w obszarze wspierania rodziny i dziecka, 3. bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, specjalista psychoterapii uzależnień, radca prawny, 4. zapewnienie środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, 5. szeroka oferta kulturalno - oświatowa Kwileckiego Centrum Kultury i Edukacji im. Floriana Mazurkiewicza w Kwilczu oraz Biblioteki Publicznej w Kwilczu, 6. funkcjonowanie świetlic środowiskowych, 7. asystentura, 8. wrażliwość mieszkańców na problemy drugiego człowieka; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, 2. niskie umiejętności opiekuńczo - wychowawcze i niechęć do udziału w programach na rzecz rodziny, 3. bierna postawa rodzin w zakresie niesienia im pomocy, 4. minimalizowanie przez rodziny występujących problemów;

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę, 2. kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, 3. pozyskiwanie na realizację działań środków zewnętrznych, 4. realizacja programów profilaktycznych i osłonowych promujących zdrowy styl życia, 5. edukacja rodziców w sferze związanej z opieką i wychowaniem dzieci, a także w prowadzeniu gospodarstwa domowego i pracy nad "swoimi słabościami", 6. wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodziny; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. istnienie zjawisk patologicznych (alkoholizm, przemoc), uzależnienia, 2. wzrost dostępności dzieci i młodzieży do używek i innych rodzajów uzależnień, 3. brak zainteresowania ze strony rodziny dodatkowymi ofertami pomocowymi, a także poradnictwem specjalistycznym, 4. wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej i brak chęci do zmiany swojej sytuacji życiowej (wzorce pokoleniowe).

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwilczu.

Rozdział IV

Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025

Cel Główny:

Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Kwilcz sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele Szczegółowe:

1. zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, a w przypadku jego umieszczenia umożliwienie powrotu do rodziny biologicznej,
2. poprawienie jakości sprawowanej opieki nad dzieckiem przez rodziców biologicznych,
3. praca z rodziną w kierunku zapobiegania sytuacjom kryzysowym, które będą wymagały interwencji i skupienia się na problemach obecnie występujących,
4. podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny,
5. zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji bytowej,
6. wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,

Realizowanie powyższych celów będzie odbywało się w następujący sposób:

1. rozeznanie środowiska lokalnego poprzez diagnozowanie potrzeb społecznych,
2. pomoc oraz wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez asystenta rodziny i pracownika socjalnego,
3. wspieranie działań prowadzonych przez instytucje, organizacje społeczne i osoby fizyczne na rzecz pomocy dziecku i rodzinie,
4. rozpowszechnianie działań profilaktycznych, służących rozpoznawaniu i diagnozowaniu zagrożeń w rodzinie,
5. szukanie nowych źródeł wsparcia dla środowisk, w których podstawowe potrzeby dzieci nie

- są zabezpieczone,
6. organizowanie „pomocy sąsiedzkiej” i angażowanie osób spokrewnionych z rodziną do otaczania pomocą dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym,
  7. organizowanie szkoleń z zakresu problematyki rodzinnej dla asystenta rodziny i pracowników socjalnych,
  8. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie przeżywającej trudności,
  9. konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców,
  10. przywracanie rodzinie kompetencji związanych z pełnieniem ról społecznych,
  11. rekonstruowanie prawidłowych więzi emocjonalnych w rodzinie i w środowisku,
  12. uczenie członków rodziny nowych umiejętności, podnoszących ich poziom samooceny,
  13. mobilizowanie rodzin do czynnego uczestniczenia w życiu społecznym (np. członkostwa w stowarzyszeniach, kołach zainteresowań, klubach i innych formach aktywizacji społecznej),
  14. doskonalenie warsztatu pracy specjalistów pracujących z rodziną,
  15. dostosowywanie się do nowych wymogów prawnych,
  16. zapewnienie rodzinie zdolności finansowej do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
  17. zagwarantowanie wszystkim członkom rodziny dostępu do kadry specjalistów wspomagających rodziny,
  18. doskonalenie umiejętności wychowawczych rodziców,
  19. motywowanie rodziców do korzystania z form dokształcania w zakresie rozwiązywania problemów i radzenia sobie z trudnymi sytuacjami oraz ukazywanie sposobów na budowanie życzliwej atmosfery w domu podczas wypełniania obowiązków domowych,
  20. oferowanie rodzinom zagrożonym różnorodnych form spędzania czasu wolnego,
  21. dostarczanie możliwości spędzania czasu wolnego dla dzieci z zagrożonych środowisk, poprzez zajęcia warsztatowe prowadzone przez specjalistów,
  22. zastosowanie działań motywacyjnych, mających zachęcić dorosłych członków rodziny do powrotu na rynek pracy,
  23. motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przemocy i Narkomanii, realizującej Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
  24. podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu lub życiu dzieci i ich rodzin,
  25. umożliwienie dzieciom udziału w koloniach i obozach realizujących programy przeciwdziałania uzależnieniom,
  26. współfinansowanie pobytu dziecka, które zostało umieszczone w pieczy zastępczej.

Rozdział V

Adresaci Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2023-2025 - skierowany jest do wszystkich rodzin wychowujących dzieci na terenie Gminy Kwilcz (w tym cudzoziemców przebywających na terenie Gminy Kwilcz), w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, a w szczególności do:

- rodzin niewydolnych wychowawczo, niezaradnych życiowo,
- rodzin żyjących w ubóstwie, w tym dotkniętych bezrobociem,
- rodzin dotkniętych przemocą,
- dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- rodzin z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

Adresatami Programu są rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także tych których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej.

Odbiorcami Programu są również przedstawiciele instytucji i służb zaangażowanych w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Jego realizacja polegać będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami środowiska lokalnego, tj. instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu i instytucje, które w ramach swoich kompetencji również posiadają obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności, a także organizacje pozarządowe i podmioty, które specjalizują się w pracy na rzecz dziecka i rodziny.

Zatem powyższy program realizowany jest przy współpracy z:

1. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Kwilcz;
2. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przemocy i Narkomanii w Kwilczu;
3. Urzędem Gminy w Kwilczu;
4. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Międzychodzie;
5. Komendą Powiatową Policji w Międzychodzie oraz Komisariatem Policji w Sierakowie;
6. poradniami psychologiczno – pedagogicznymi;
7. Sądem Rejonowym w Szamotułach Wydział Rodzinny i Nieletnich;
8. Kuratorami Sądowymi;
9. Powiatowym Urzędem Pracy w Międzychodzie;
10. placówkami oświatowymi;
11. placówkami służby zdrowia;
12. placówkami kultury;
13. świetlicami środowiskowymi;
14. organizacjami pozarządowymi;
15. Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Międzychodzie;
16. innymi podmiotami, które w swoim zakresie działają na rzecz dziecka i rodziny.

Rozdział VII

Przewidywane rezultaty Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 dla Gminy Kwilcz ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała.

W ramach realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025 przewidywane jest osiągnięcie następujących rezultatów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Rozdział VIII

Monitoring i ewaluacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025

Powyższy Program będzie realizowany w latach 2023-2025, a działania wynikające z jego realizacji koordynowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu.

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu na bieżąco informacji oraz danych uzyskanych od podmiotów, które uczestniczą w realizacji Programu w zakresie wskazanym w Programie.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku Wójt Gminy Kwilcz składa Radzie Gminy Kwilcz roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

Ponadto będą sporządzane sprawozdania rzeczowo - finansowe do wojewody w wersji elektronicznej.

Ewaluacja natomiast będzie miała charakter usprawniający i wskazujący ewentualny kierunek zmian w przepisach Programu, co przyczyni się do sprawdzenia efektywności i skuteczności przyjętych założeń.

Rozdział IX

Źródła finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Kwilcz, a także dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

Rozdział X

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz opracowany został dla potrzeb lokalnej społeczności i realizowany będzie w latach 2023-2025 na terenie Gminy Kwilcz. Zakres

wyznaczonych celów i zadań powstał w oparciu o zasoby instytucjonalne, analizę programów z lat poprzednich oraz ocenę niezbędnych danych m.in.: sytuacji demograficznej i społecznej z ostatnich lat, a także konsultacji z podmiotami zaangażowanymi w działania Programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025 jest zgodny z kierunkami i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwilcz na lata 2016-2026. Zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a zwłaszcza dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny i ochronny.

Poza tym w realizację Programu powinny włączyć się aktywnie wszystkie instytucje, które swoim zasięgiem obejmują działania na rzecz dziecka i rodziny, ponieważ tylko wtedy można osiągnąć zamierzone cele.

Natomiast spodziewanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie sprawstwa, a także wyeliminowanie negatywnych zachowań, które wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kwilcz na lata 2023-2025 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm) do zadań gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Kwilcz jest kontynuacją poprzedniego programu, a jego zadaniem jest tworzenie warunków sprzyjających życiu rodziny, a w szczególności w podwyższeniu kompetencji opiekuńczo - wychowawczych.

Program jest strategicznym dokumentem Gminy Kwilcz mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne oraz jest spójny ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kwilcz na lata 2016-2026”, przyjętą Uchwałą Nr XXVIII/185/2016 Rady Gminy Kwilcz z dnia 16 grudnia 2016 r. i jest zgodny z kierunkami polityki prorodzinnej państwa.

Celem głównym programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Kwilcz sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Cele szczegółowe programu wskazują zadania do realizacji oraz sposób ich realizacji.

System ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, wyeliminować negatywne zachowania, które wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny, a w konsekwencji, w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.